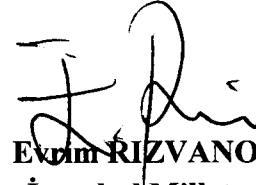




Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Doğa Hakları ve Çevre Politikaları Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Fahrettin KOCA tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 04.10.2023


Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

21. yüzyılın en büyük küresel sağlık tehdidi olarak kabul edilen iklim değişikliği, dünya genelinde ciddi endişelere yol açmaktadır. Bu değişikliklerin etkileri özellikle de sıcak dalgalarının sıklığı, süresi ve yoğunluğunun artmasıyla birlikte daha da hissedilmektedir. Özellikle Akdeniz iklim kuşağında yer alan Türkiye gibi birçok ülke, artan sıcak dalgalarının hastalık ve ölüm sayıları üzerinde doğrudan etkilerine tanık olmaktadır. Sıcak dalgaları, özellikle duyarlı kişiler ve risk grupları için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Yaşlılar, kronik hastalığı olanlar, küçük çocuklar, kadınlar, açık havada ağır işlerde çalışanlar, barınma koşulları uygun olmayanlar, yalnız yaşayanlar ve hareketliliği kısıtlı olanlar özellikle risk altında olan kişiler olarak kabul görmektedir. 2015 yılında The Lancet'te halk sağlığı ve iklim değerlendirmesinde bulunan uluslararası bir komite "Dünyanın karşı karşıya olduğu en önemli küresel sağlık krizi iklim değişikliğidir" tespitinde bulunmuştur. Bu doğrultuda Cerrahpaşa Tıp Fakültesi tarafından yapılan bir araştırmada, İstanbul'da 2004-2017 yılları arasında meydana gelen 20 ayrı sıcak dalgasında toplam 4 bin 281 kişinin sıcak hava nedeniyle hayatını kaybettiği saptanmıştır. Türkiye geneline ilişkin ise bir veri bulunmamaktadır. Bir halk sağlığı sorunu haline gelen ve her geçen yıl daha fazla can alan iklim değişikliği ve sıcak dalgalarından kaynaklanan sağlık sorunlarının önlenmesi ve etkilerinin azaltılması için acil önlemler alınması gerekmektedir. Özellikle 2023 yılının küresel düzeyde en sıcak yıllardan biri olarak kayıtlara geçmesinin ardından, yeni başlayan El Nino sıcak su akıntısının da etkisiyle 2024 yılının en sıcak yıl olması ve bu nedenle gelecek yıl yaz aylarında sıcak dalgalarının da artması beklenmektedir. İklim değişikliği nedeniyle artan sıcak dalgalarının sağlık üzerindeki olumsuz

etkilerine karşı koruyucu ve önleyici tedbirler alınabilmesi için Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ulusal ve bölgesel düzeyde Sıcak-Sağlık Eylem Planları'nın hazırlanmasını ve uygulanmasını tavsiye etmektedir. Ne yazık ki böylesine önemli bir konuya dair ülkemizde çalışmaların olup olmadığına dair şeffaf bir süreç yönetilmemektedir.

Bu bağlamda;

1. Sıcak dalgalarının etkilerini azaltmak için bakanlığınız, halk sağlığı yönetimi ve hastaneler ne tür hazırlıklar yapmaktadır? Acil servisler, sıcak dalgaları sırasında artan talebe karşı etkin bir şekilde cevap verebilmekte midir?
2. İklim değişikliği ve sıcak dalgalarının neden olduğu sağlık sorunlarına karşı sağlık sisteminin kapasitesini artırmak amacıyla atılan adımlar nelerdir? Özellikle acil durum planları ve sağlık personelinin eğitimi gibi konularda nasıl bir strateji izlenmektedir?
3. Sıcak dalgalarının etkilerini azaltmak için alınan önlemler konusunda bir ulusal izleme ve değerlendirme sistemi mevcut mudur? Bu önlemlerin etkinliği ve uygulanabilirliği düzenli olarak değerlendirilmekte midir?
4. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nin çalışması 2004-2017 arasında sadece İstanbul'a ilişkin verileri ortaya koymaktadır. Ülke genelinde sıcak dalgaları nedeniyle aynı dönemde kaç vatandaşımız hayatını kaybetmiştir? Sıcaklık rekorları kırılan son yıllarda bu sayılar artmakta mıdır? Hangi illerde sıcak dalgaları kaynaklı ölümler daha fazla görülmektedir? Bu illere özgü vefat sayılarına dair bir veri tablosu mevcut mudur?
5. Sıcak dalgası ölçüm kalibrasyonu yapılmakta mıdır? Kalibrasyonun doğru yapıp yapılmadığı hangi aralıklarla kontrol edilmektedir?
6. Sıcak dalgaları sırasında vatandaşların bilgilendirilmesi ve önceden uyarılması için Sağlık Bakanlığının yerel teşkilatları tarafından Valiliklere bilgilendirmeler yapılmakta mıdır? Eğer böyle bir bilgilendirme ve uyarı sistemi yoksa, neden yoktur? Özellikle sıcak dalgalarının sağlık üzerindeki ciddi etkileri göz önüne alındığında, bu tür bir bilgilendirme ve uyarı sisteminin eksikliği halk sağlığını nasıl etkilemektedir?
7. Türkiye'nin İklim Değişikliği Uyum Stratejisi ve Eylem Planı'nda Sağlık Bakanlığı tarafından 2010'da "Sıcaklık ve Sıcak Hava Dalgaları Eylem Planı"nın yürürlüğe konduğu yazılıdır, ancak bu eylem planıyla ilgili bilgilere ve nasıl uygulandığına açık kaynaklarda ulaşamamaktadır. Böyle bir çalışma yapılmış mıdır? Sıcaklık ve Sıcak Hava Dalgaları Eylem Planı hangi önlemleri içermektedir? Bu planın nasıl uygulandığı ve sonuçlarıyla ilgili kamuoyu ile neden paylaşılmamaktadır? Eğer böyle bir eylem planı yoksa veya gerektiği şekilde uygulanmamışsa, DSÖ'nün tavsiyelerinin yerine getirilmemesinin nedenleri nelerdir ve bu konuda atılacak adımlar neler olmalıdır?
8. İklim değişikliği ile mücadele ve sıcak dalgalarının sağlık sistemi üzerindeki etkilerini azaltmak için ulusal düzeyde kaynak ayrılması ve bu kaynakların nasıl yönetildiği konusunda şeffaf bir süreç bulunmakta mıdır?
9. İklim değişikliği ile mücadelede özellikle sıcak dalgaların sağlık üzerindeki etkilerini azaltmak amacıyla yerel yönetimlerle işbirliği yapılmakta mıdır? Sıcak hava dalgalarının etkilerine karşı yerel düzeyde ne gibi önlemler alınmaktadır?